

KONKURENTSIAMET

Elektri jaeturu analüüs

2018

Sisukord

Sissejuhatus	3
1. Eestis tegutsevad elektrimüüjad.....	4
2. Elektrimüüjate turuosad	6
3. Elektrimüüja vahetamine	9
4. Elektrituru küsitlus.....	9
5. Elektrihinna võrdlusportaalid.....	12
5.1. Teabe kättesaadavus tarbijatele	12
5.2. Elektrimüüjate marginaalide võrdlus	13
6. Elektrituru võrdlus teiste riikidega.....	19
7. Konkurentsiameti soovitused.....	24
Kokkuvõte	27

Sissejuhatus

Vastavalt Euroopa Liidu õigusele pidi Eesti avama oma elektrituru 35% ulatuses aastaks 2009 ning kõikidele tarbijatele aastaks 2013. Suurtarbijatel, kelle tarbimiskogus ühe aasta jooksul oli vähemalt 2 GWh oli alates 2009. aastast võimalus osta ka elektrienergiat avatud elektriturult. Kuid siis muudeti elektrituruseadust (ELTS) ja alates 01.04.2010 pidid suurtarbijad ostma elektrit ainult avatud turult. Samal ajal avati ka Nord Pool (endise nimega Nord Pool Spot) elektribörsi Eesti hinnapiirkond.

Alates 1. jaanuarist 2013 on elektriturg avatud 100% ulatuses kõigile tarbijatele, see tähendab, et tarbijad, kes omavad kehtivat võrgulepingut on võimalus endale valida sobivaim elektrimüüja ja vastavalt müüjale elektri hinnapakett. Seega käesoleva uuringu eesmärk on analüüsida kuidas elektriturg on arenenud alates turuavanemisest. Käesolevaks hetkeks on Eestis elektriturg olnud avatud 5 aastat.

Antud uuring käsitleb Eestis tegutsevaid elektrimüüjaid ja kuidas müüjate arv on muutunud alates turuavanemisest. Samuti räägitakse antud uuringus elektrimüüjate jaeturu osakaalust ja tarbijate aktiivsusest turul. Konkurentsiamet tellis ka küsitluse tarbijate teadlikkuse ja käitumise kohta elektriturul, millest antud aruandes on antud lühikokkuvõte. Täismahus aruandega on võimalik tutvuda Konkurentsiameti kodulehel¹. Konkurentsiamet koostas analüüsi võrdlusportaalis olevate elektri hinna pakettide osas. Samuti on antud dokumendis väljatoodud Eesti elektrituru võrdlus teiste Euroopa riikidega.

---

¹ Uuringupartner OÜ. Eesti elanikkonna teadlikkus ja käitumine elektriturul. August 2018.
http://www.konkurentsiamet.ee/public/Eesti_elanikkonna_teadlikkus_ja_kaitumine_elektriturul_Uuringu_aruanne_2018_LOPLIK_29.08.pdf

1. Eestis tegutsevad elektrimüüjad

Kuni 31.12.2018 kehtivale ELTS-ile on ettevõtjal, kes müüb elektrienergiat kohustus taotleda tegevusluba. Tegevusluba pole vaja ettevõtjal, kes müüb elektrienergiat ELTS § 15 lõike 6 punkti 1 või 2 kohaselt või kui tootjal, kes on tootnud elektrienergiat alla 100 kW netovõimsusega tootmisseadmete abil. Tegevusluba pole ka vaja elektrienergia müügil tootja poolt teisele elektriettevõtjale või tootjaga ühte kontserni kuuluvale ettevõtjale või elektribörsil. Tabelis 1 on välja toodud, ettevõtjad, kes omavad elektrimüügi tegevusluba. Alates 01.01.2019 peavad ettevõtjad, kes soovivad tegutseda elektrienergia müüjana esitama majandustegevuse registrile majandustegevusteate.

Tabel 1. Ettevõtjad, kes omavad elektrimüügi tegevusluba

Järjekorranumber	Ettevõtjad
1	AS Anne Soojus
2	AS Avraal
3	AS Dvigatel Energeetika
4	AS Eesti Talleks
5	AS EKE Ärikeskus
6	AS Elme
7	AS Elveso
8	AS Esro
9	AS Entek
10	Livilla AS
11	Tööstus Investeeringute AS
12	AS Loo Elekter
13	AS Maardu Elekter
14	Manufaktuuri Jaotusvõrk OÜ
15	AS Ramsi Turvas
16	AS Saku Maja
17	AS Silikaat
18	Silpower AS
19	AS Tallinna Lennujaam
20	EPT Energia OÜ
21	Imatra Elekter AS
22	OÜ Halinga Energeetika
23	OÜ Sagro Elekter
24	Kuvarit OÜ
25	Merirahu Võrgud OÜ
26	Veerenni Jaotusvõrk OÜ
27	Tallinna Sadam AS
28	OÜ VKG Elektrivõrgud
29	OÜ VKG Energia
30	Paekivitoodete Tehase OÜ
31	Volta Energeetika OÜ
32	WTC Tallinn AS

33	Eesti Energia AS
34	AS Eesti Elekter
35	220 Energia OÜ
36	Alexela Energia AS
37	Suletud Ring OÜ
38	Eesti Gaas AS
39	Inter Rao Eesti OÜ
40	Nordic Power Management OÜ
41	ENERTY OÜ
42	Elektrum Eesti OÜ
43	Scener OÜ
44	Baltic Energy Partners OÜ
45	Geton Energy OÜ
46	Axpo Nordic AS
47	Transgreen OÜ
48	OÜ Graanul Invest
49	Alexela Energia Teenused AS
50	220 Energialahendused OÜ
51	Energia Juhtimiskeskus OÜ
52	Imlitex Eesti OÜ
53	Fortum Eesti AS
54	Olsson & Nielsen Nordic OÜ

Tabelist 1 selgub, et Eestis omab elektrimüügi tegevusluba 54 ettevõtjat, kellest 32 on võrguettevõtjad. Enne elektrituru avanemist oli võrguettevõtjal kohustus müüja elektrit ja võrguteenust tarbijale oma teeninduspiirkonnas. Turu avanedes elektrimüügi tegevuslood ei kaotanud kehtivust, vaid võrguettevõtjatel jäi endiselt võimalus müüa elektrienergiat tarbijatele, kuid avatud turu tingimustes. Elektrituru avanedes pandi võrguettevõtjatele kohustus osutada tarbijatele, kes ei ole sõlminud elektrilepingut ühegi müüjaga, üldteenust². Üldteenust osutatakse tarbijale alates elektrilepingu lõppemise kuupäevale järgnevast kuupäevast. Üldteenust võib ka osutada võrguettevõtja asemel nimetatud tegevusloaga müüja. 54 tegevusloa omaja hulgas on ka tootjaid, kes müüvad elektrienergiat tootjaga mitte ühte kontserni kuuluvale ettevõttele.

Tabel 2. Elektrimüüjate arv 2010-2017, kes ei ole võrguettevõtjad

Aasta	Elektrimüüjate arv
2010	4
2011	5
2012	5
2013	15
2014	16
2015	16

² Üldteenus - väiketarbijal on õigus osta mõistliku, põhjendatud ja võrdse kohtlemise põhimõtet järgiva hinnaga elektrienergiat võrguettevõtjalt, kelle võrguga tema elektripaigaldis on ühendatud (ELTS § 761 lõige 1).

2016	17
2017	16

Tabelis 2 on välja toodud elektrimüüjate arv alates 2010. aastast, kes ei ole võrguettevõtjad, vaid iseseisvad elektrimüüjad. Tabelist 2 on näha, et kui elektriturg avati 2013. aastal, siis turule lisandus kümme uut elektrimüüjat. 2017. aasta lõpuseisuga on turul 16 eraldiseisvat elektrimüüjat.

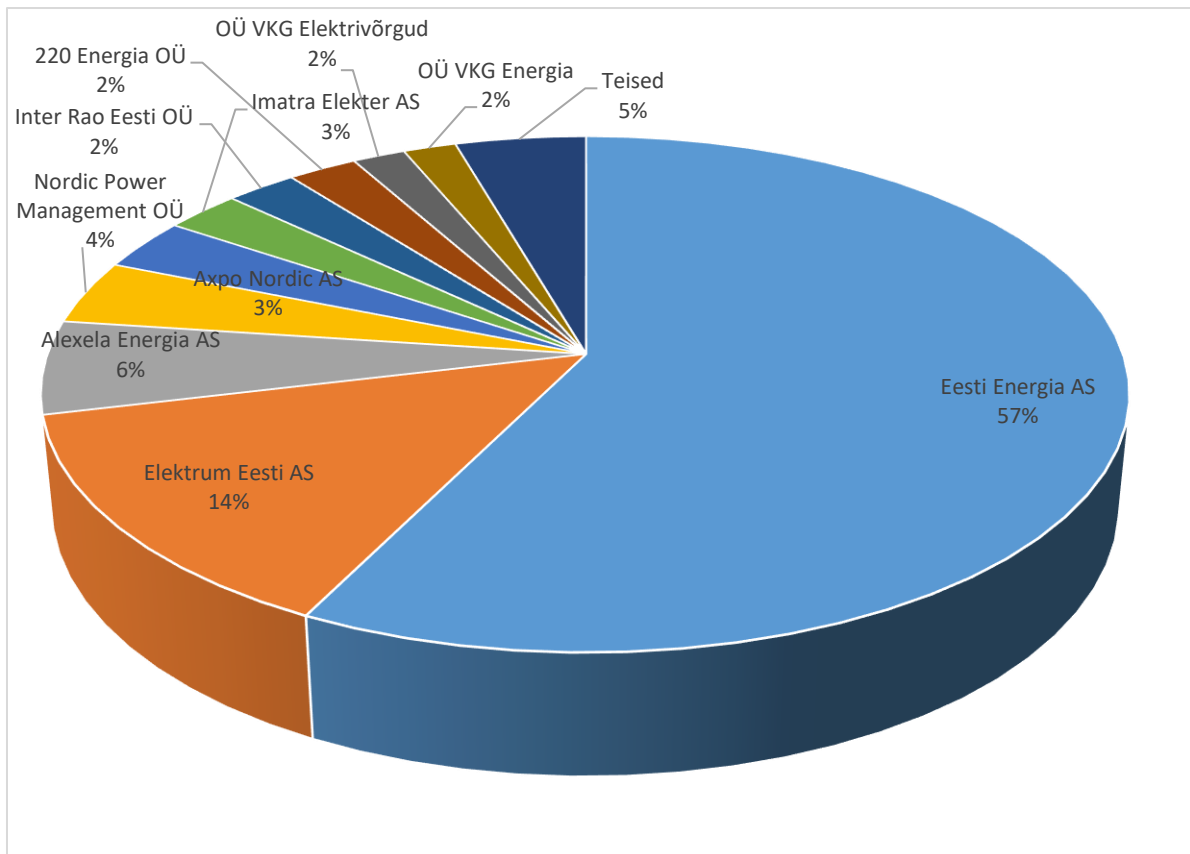
Tabel 3. 2017. aasta nimekiri elektrimüüjatest, kes ei ole võrguettevõtjad

Järjekorranumber	Elektrimüüjad
1	Eesti Energia AS
2	220 Energia OÜ
3	Alexela Energia AS
4	Eesti Gaas AS
5	Inter Rao Eesti OÜ
6	Nordic Power Management OÜ
7	ENERTY OÜ
8	Elektrum Eesti OÜ
9	Scener OÜ
10	Baltic Energy Partners OÜ
11	Geton Energy OÜ
12	Axpo Nordic AS
13	Imlitex Eesti OÜ
14	Alexela Energia Teenused AS
15	Energia Juhtimiskeskus OÜ
16	220 Energialahendused OÜ

Tabelis 3 on välja toodud nimekiri ettevõtjatest, kes on eraldiseisvad elektrimüüjad. 2017. aasta lõpuseisuga omas elektrimüügi tegevusluba 16 ettevõtjat, kuigi tegevusloa omamine ei tähenda, et ettevõtjal on kohustus tarbijale elektrit müüa. Näiteks Energia Juhtimiskeskus OÜ omab küll luba elektri müügiks, kuid soovib olla vahendaja Eesti elektritootjate, tarbijate ja teiste turuosaliste vahel. Prioriteediks on äritarbijad, kellega sõlmitakse lepinguid otsekokkulepete kaudu. Mõned ettevõtted ei ole veel aktiivselt Eesti turul tegutsejad.

2. Elektrimüüjate turuosad

Kuigi elektrimüügi tegevusluba omab 54 ettevõtjat, kellest 16 ettevõtjat on täiesti eraldiseisvad elektrimüüjad, siis see ei tähenda, et kõik elektrimüüjad on jaeturul aktiivsed. Joonisel 1 on väljatoodud jaeturul olevate elektrimüügi ettevõtjate müügiosakaalud, kuhu sisse on arvestatud kodutarbija, äritarbija ja üldteenuse müügiimahud.

Joonis 1. Jaeturu müügiosakaalud 2017. aastal

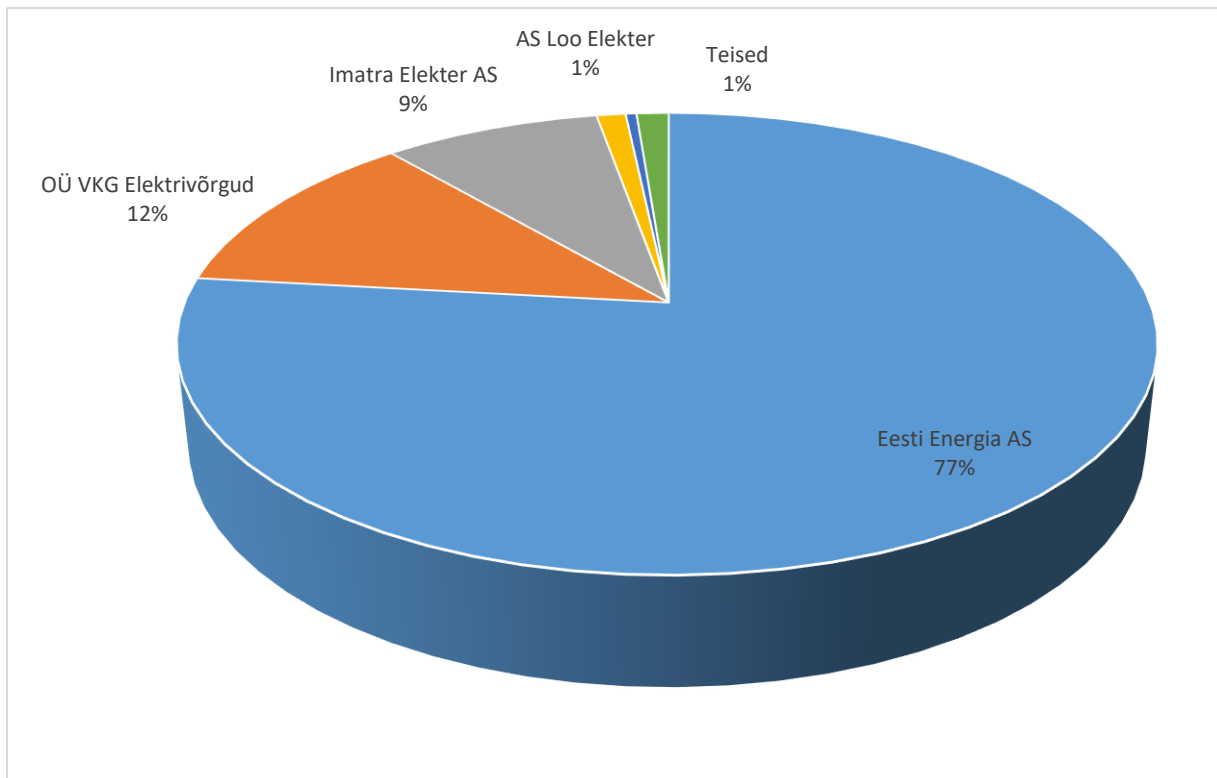
Jooniselt 1 selgub, et 2017. aastal oli jaeturul kõige suurema müügiosakaaluga Eesti Energia AS, mis moodustas 57% kogu turust. Eesti Energia AS-ile järgnes Elektrum Eesti AS, kelle müügiosakaal oli 14%. Alexela Energia AS müügiosakaal oli 6% ja Nordic Power Management OÜ müügiosakaal oli 4%. 3% müügiosakaaluga olid Aypo Nordic AS ja Imatra Elekter OÜ. 2% müügiosakaaluga olid 220 Energia OÜ, Inter Rao Eesti OÜ, OÜ VKG Elektrivõrgud ja OÜ VKG Energia. Teised elektrimüüjad, mis sisaldavad ka võrguettevõtjate üldteenuse ja elektrimüügi mahtusid, moodustasid 5% turuosa.

Tabel 4. Eesti Energia AS turuosa, Allikas: Konkurentsiamet ja Elering AS³

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Eesti Energia AS	87,0%	71,9%	59,3%	61,6%	59,5%	59,5%

Tabelist 4 selgub, et 2012. aastal omas Eesti Energia AS 87% turuosa. Kui elektriturg 2013. aastal avati kõigile tarbijatele, siis Eesti Energia AS turuosa vähenes 71,9%-ni ja järgneval aastal turuosa vähenes 59,3%-ni. 2017. aastal omas Eesti Energia AS turuosa 59,5%. Seega turu avanedes on Eesti Energia AS turuosa vähenenud 27,5% võrra.

³ 2012. aasta turuosa arvutus on tehtud Konkurentsiameti andmete põhjal ja alates 2013. aasta on kasutatud Elering AS andmeid.

Joonis 2. Üldteenuse müügiosakaalud

Jooniselt 2 selgub, et suurim üldteenuse osutaja on Eesti Energia AS (Elektrilevi OÜ poolt nimetatud üldteenuse osutaja), kelle üldteenuse maht on 77% kogu turust. Eesti Energia AS-le järgnevad OÜ VKG Elektrivõrgud, kelle üldteenuse maht on 12% koguturust, Imatra Elekter OÜ 9% ja Loo Elekter AS 1%. Teistel võrguettevõtjatel või nimetatud müüjatel moodustab üldteenus 1% koguturust.

Herfindahl-Hirschman indeks (HHI)

HHI indeks näitab, kui kontsentreeritud turg on. HHI indeks summeerib kõikide konkurentide individuaalsed turuosakaalud turul. Mida suurem HHI indeks, seda rohkem on turg kontsentreeritud. Kontsentratsiooni tase on madal, kui indeks on alla 1000, keskmine kui indeks on 1000 ja 1800 vahel ning kõrge, kui indeks on üle 1800.⁴

HHI näitaja Eesti elektri jaeturul on 3573, mis näitab, et Eesti elektri jaeturg on küll kõrge kontsentratsiooni indeksiga, kuid nagu alljärgnevas peatükis selgub, siis müüja vahetamine on lihtne. Tulenevalt sellest võib Eesti turgu iseloomustada kui kõrge kontsentratsiooniga toimivaks turuks.

⁴ Whish, R. (2009). Competition Law. Sixth Edition. New York : Oxford University Press.

3. Elektrimüüja vahetamine

Elektrituru avanedes loodi kõigile tarbijatele võimalus valida endale sobiv elektrimüüja ja vastavalt seadusandlusele on võimalus tarbijal vahetada elektrimüüjat. Kui tarbija on üldteenusel või omab kehtivat elektrilepingut mõne müüjaga, siis tarbijal on võimalus 21 päeva enne uue kuu vahetust üldteenuse asemel valida endale elektrimüüja või vahetada olemasolevat elektrimüüjat.

Tabel 5. Elektrimüüja vahetamise määr aastatel 2013-2017

	2013	2014	2015	2016	2017
Elektrimüüja vahetamine	5%	5%	3%	4%	3%

Tabelist 5 selgub, et elektrimüüja vahetamine jaeturul on olnud aastal 2013-2017 stabiilne, 3%-5% ulatuses. Mis tähendab, et suur osa tarbijatest on valinud üldteenuse asemel elektrimüüja või vahetanud olemasolevat elektrimüüjat.

Tabel 6. Elektrilepingu ja üldteenuse tarbijate osakaalud

	2014	2015	2016	2017
Elektrilepinguga tarbijate arv	83%	84%	84%	84%
Üldteenuse tarbijate arv	17%	16%	16%	16%

Tabelist 6 selgub, et elektrilepinguga tarbijate arv on püsinud 2014-2017 võrdlemisi sarnane. 2017. aastal oli elektrilepinguga tarbijate osakaal 84% ja üldteenuse tarbijate osakaal 16%. Mis näitab, et Eesti elanikud pigem eelistavad elektrilepingut üldteenuse asemel.

4. Elektrituru küsitlus

Konkurentsiamet tellis Uuringupartner OÜ-lt uuringu „Eesti elanikkonna teadlikkusest ja käitumisest elektriturul“. Uuringu eesmärk oli teada saada, kuidas tarbijad on vastu võtnud elektrituru avanemise ning kas/milliseid kitsaskohti elektriturul nähakse. Uuringu eesmärk oli koguda infot tarbijate teadlikkuse kohta elektrituru toimimise teemal (sealhulgas uurida, kas tarbija on kursis, et elektriturg on avatud ja tarbijal on võimalik valida endale sobiv elektrimüüja). Uuring viidi läbi internetiküsitlusena perioodil 24. juuli – 7. august 2018. aastal.

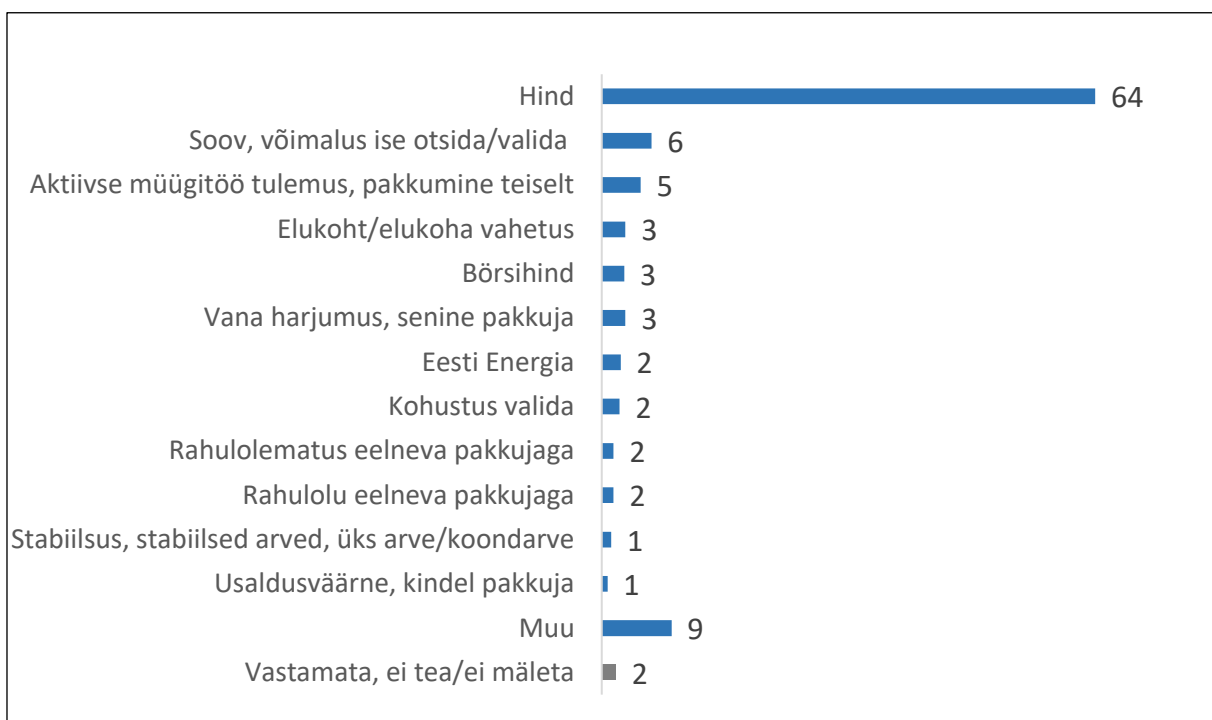
Uuringu sihtrühmaks olid need isikud leibkonnas, kes on antud teemaga leibkonnas seotud (tegelevad elektriteemaga, maksavad arveid, uurivad elektri hindu, on vahetanud elektrimüüjaid). Seega uuringutulemused ei kirjelda teadlikkuse näitajaid keskmise Eesti elaniku, vaid nende kohta, kes on keskmisest Eesti elanikust teadlikumad ja/või tunnevad teema vastu ka keskmisest enam huvi. Uuringu sihtgrupiks olid 22 – 74 aastased elanikud.

Valimi kujundamisel lähtuti Eesti elanikkonna proportsioonidest, mis tähendab, et vastajaid kaasati kõikidest Eesti piirkondadest, nii eestlasi kui mitte-eestlasi, kõikidest vanusegruppidest

ning soost nii, et kaetus oleks sarnane Eesti elanikkonna struktuurile. Uuringus osales 1008 Eesti elanikku.

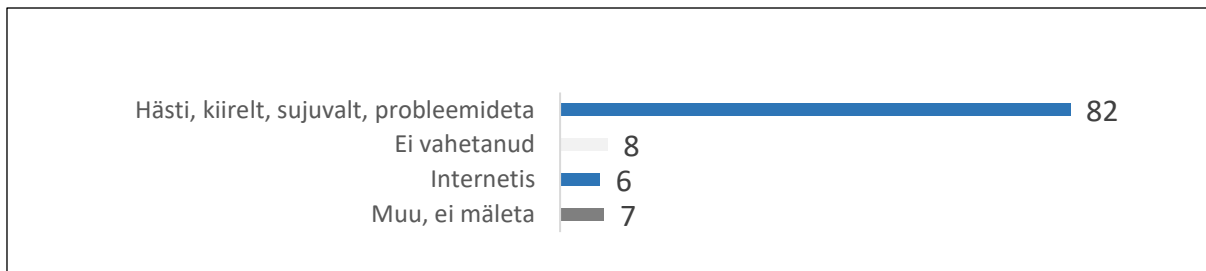
Elektrituru küsitlusest selgus, et valdav osa (90%) oma majapidamises elektriteemaga tegelevatest Eesti elanikest on teadlikud sellest, et elektriturg on avatud. Ülejäänud 9% teab sellest veidi ebamäärasemalt (st on ilmselt midagi kuulnud, aga päris täpselt ei ole kindlad) ning 1% ei oska öelda.

Kõikide elanike vahel, kes on pärast turu avanemist ise valinud või vahetanud elektrimüüjat või elektrimüüjaid, küsiti selgituseks ka põhjendus oma käitumisele. Avatud vormis esitatud vastustest selgus, et elanikud on valinud endale ise elektrimüüja peamiselt hinna tõttu (64% elektrimüüjat valinud/vahetanud elanikest nimetas seda vähemalt ühe põhjusena). Kõiki teisi põhjendusi nimetatud oluliselt vähem, sageduselt järgmisena nimetati soovi/võimalust ise otsida/valida (6%) ning seda, et mõni elektrimüüja võttis ühendust ning tegi pakkumise (5%).

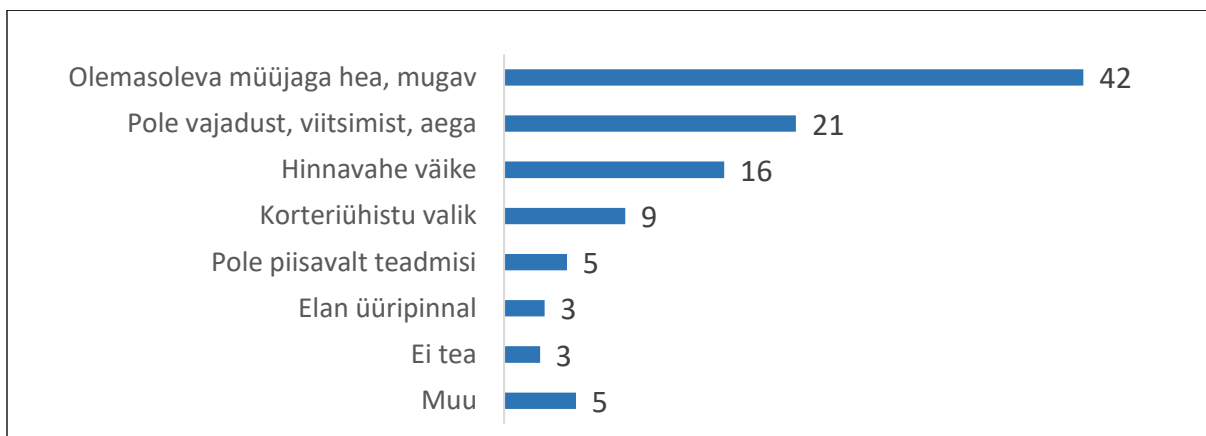
Joonis 3. Elektrimüüja isevalimise põhjused. Märkus: N (valimi suurus) = 650 (Eesti elanikud, kes on valinud pärast turu avanemist endale ise pakkuja). Vastuste kogusumma võib olla suurem kui 100%, kuna üks vastaja võib sõnastada mitu vastust

Uuringu tulemusel selgus, et elektrimüüja vahetusprotsess Eesti elektriturul on tarbijate jaoks olnud sujuv. Nimelt, 82% elektripakkuja valikuga/vahetamisega kokkupuutunud elanikest iseloomustab vahetusprotsessi positiivselt – „hästi, sujuvalt, muretult“ jms.

Joonis 4. Elektrimüüja valimata/vahetama jätmise põhjused. Märkus: N = 650 (Eesti elanikud, kes on enda sõnul valinud pärast turu avanemist endale ise pakkuja). Vastuste kogusumma võib olla suurem kui 100%, kuna üks vastaja võib sõnastada mitu vastust

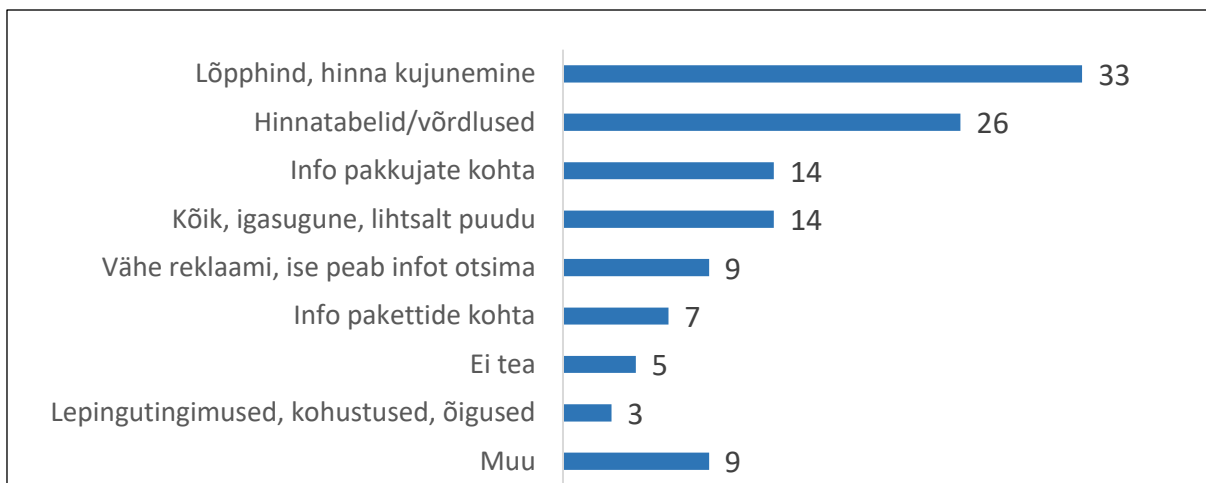
Uuringu tulemusest selgus, et elektrimüüja valimata/vahetamata jätnud elanike enimmimetatud põhjuseks on see, et eelmise/olemasolevaga on mugav ja hea (42%). Järgmiste enamnimetatud põhjustena on see, et pole aega/viitsimist/huvi sellega tegelda (21%), hinnavahed on nagunii väikesed (16%) ja valik on tehtud korteriühistu poolt (9%).

Joonis 5. Elektrimüüja valimata/vahetama jätmise põhjused. Märkus: N= 306 (Eesti elanikud, kes ei ole enda sõnul pärast turu avanemist endale ise pakkujat valinud). Vastuste kogusumma võib olla suurem kui 100%, kuna üks vastaja võib sõnastada mitu vastust

Elektrituru uuringust selgus, et pooled Eesti elanikud (52%) leiavad, et elektriturul olevate elektrimüüjate ja nende poolt pakutavate elektri hinna pakettide kohta kättesaadav info on piisav, 20% peab seda mittepiisavaks ning 28% ei oska seda hinnata.

Elanikud tunnevad enim puudust infost, mis aitaks neil aru saada elektri hinnast üldiselt ning ka võrrelda pakkujate hindu. Täpsemalt, puudulikuks nimetatakse infot elektri lõpphinna ja hinna kujunemise osas (33% elanikest, kelle jaoks info on mittepiisav, nimetab seda vähemalt ühe osana puudulikuks infost). Lisaks sellele puuduolevaks infoks nimetatakse sagedamini ka hinnatabeleid/hinnavõrdlusi (26%).

Joonis 6. Hinnangud puudulikule/raskesti kättesaadavale infole. Märkus: N= 192 (Eesti elanikud, kelle sõnul on elektrimüüjate-ja pakettide kohta olev kättesaadav info ebapiisav). Vastuste kogusumma võib olla suurem kui 100%, kuna üks vastaja võib sõnastada mitu vastust

Elektrituru küsitluse tulemusena selgus, et Eesti elanikest 40% on enda sõnul külastanud/kasutanud elektri hinna võrdlusportaale nagu www.elektrihind.ee ja www.energiaturg.ee, 50% ei ole neid külastanud/kasutanud ning ülejäänud 10% ei oska öelda. Elektri võrdlushinna portaale mitte külastanud/kasutanud elanikud põhjendavad seda kõige sagedamini huvi- ja vajadusepuudusega (52%). Küll aga 36% nimetab põhjuseks teadmatust sellisest võimalusest/portaalidest.

Eesti elanikkonnast 27% peab, mõeldes tulevikule, väga või üsna tõenäoliseks elektrimüüja ja hinnapaketi vahetamist, 31% peab seda ebatõenäoliseks ning 42% ei oska öelda. Kaudselt põhjendavad enamik müüja/paketivahetust kaaluvatest elanikest seda hinnaga. Konkreetsemalt, pooled nimetavadki selgitusena hinda/soovi leida soodsaim hind (50%), veel 14% põhjendab seda jooksvate muutustega turul ja 11% nimetab põhjuseks peatset elektri hindade kallinemist.

5. Elektri hinna võrdlusportaalid

5.1. Teabe kättesaadavus tarbijatele

Eestis on elektri hinna võrdlusportaalideks <https://elektrihind.ee> ja Google Chrome veebibrauseris avanev <http://energiaturg.ee/eraklient/paketid/>⁵. Need portaalid ei kajasta kõikide elektrimüüjate hinnapakette. Elektrimüüja vahetamine kui toiming on nimetatud veebilehtede vahendusel tasuta. Elektrimüüja vahetamisel võivad tekkida lisakulutused juhul, kui olemasoleva elektrimüüjaga sõlmitud lepingus on kokku lepitud leppetrahv ennetähtaegse lepingu lõpetamise eest. Samuti märgitakse, et seoses müüjavahetusega tuleks tasuda eelmisele müüjale kõik võlgnevused.

Elektrimüüjat saab vahetada kord kuus. Uue lepingu saab sõlmida igal ajal, kuid reaalne vahetus toimub kuuvahetusel. Tuleb arvestada, et elektrimüüja vahetuse protsess ise võtab aega kuni 21 päeva. Seega, kui tarbija soovib, et müüjavahetus toimuks juba järgmise kuu algul, peab uue

⁵ Internet Exploreriga ei avane

elektrilepingu sõlmima vähemalt 21 päeva enne kuu lõppu. Müüjavahetuse protsessi võib muuta pikemaks see, kui eelmise elektrimüüjaga sõlmitud lepingu lõpetamine on seotud pikemate tähtaegade või lisakohustustega. Müüja vahetus ei katkesta elektritarnet.

Mõlemad võrdlusportaalid võimaldavad elektrimüüja vahetust otse oma veebilehelt.

Võrdlusportaalide uurimuses on võetud aluseks veebilehel <https://elektrihind.ee> esitatud paketid.

Paketid jagunevad laias laastus kolmeks:

1. börsihinnal põhinevad paketid
2. fikseeritud ajavahemikuks sõlmitud paketid (reeglina 6 kuni 36 kuud)
3. kombineeritud paketid (börsi ja fikseeritud hinna segu)

Kombineeritud paketid koosnevad börsi ja fikseeritud hinna segust. Selliseid pakette pakuvad üksnes elektrimüüjate endi veebilehed ja neid käesolevas dokumendis ei käsitleta. Üldteenus rakendub automaatselt, kui tarbija ei ole endale elektrimüüjat valinud või kui olemasolev (fikseeritud või börsipakett) on lõppenud. Alljärgnev võrdlus on koostatud 2018. aasta juunikuus. *Märkus: Konkurentsiamet otsustas 2018. aasta augustis anda Alexela Energia AS-le loa osta elektrimüüja 220 Energia OÜ ning selle sidusettevõtted. Omanike vahetusega seoses jääb 220 Energia OÜ endiselt elektri- ja gaasimüüjaks praegustele klientidele, kellele jäävad kehtima samad lepingud ja hinnapaketid/tooted ning ka samad kontaktandmed ning veebisait (allikas: 220 Energia OÜ).*

Kõik võrdlustabelites esitatud hinnad on käibemaksuga, kuid ei sisalda võrguteenuse, elektriaktsiisi ja taastuenergia tasu.

5.2. Elektrimüüjate marginaalide võrdlus

Fikseeritud paketid (üldkokkuvõte)

Fikseeritud hindade koondtabel (tabel 7) kirjeldab väga ülevaatlilikult kõigi fikseeritud hinnaga pakettide olulisemaid parameetreid. Tabelist on näha, et kuutasudega pakettidel on päeva ja öö hind (senti/kWh) madalam, kui teistel pakettidel, kuid sellele vaatamata ei jää need paketid kuu keskmise hinna (€/kuus) osas madalamaks, kui teised paketid. Siinkohal tuleb silmas pidada, et kõik tulbas „Kuu keskmiselt (€/kuus)“ esitatud andmed on arvatud eeldusel, et päevane ja öine tarbimine jaguneb ööpäevas võrdselt (so 50%/50%) ja aastane tarbimine on 2600 kWh.

Ühikuteta tulbad (st tootmisviis, ühisarve ja ettemaks) näitavad üksnes nende olemasolu vastavas pakettis (kui tulp puudub, siis vastav pakett seda võimalust ei paku). Tabelist selgub, et analüüsi koostamise hetkel oli näiteks kõige odavam roheline tootmisviisiga 12-kuuline pakett päeva- ja ööhinnaga vastavalt 6,01 ja 4,93 senti/kWh, kusjuures kuu keskmiselt kujunes hinnaks 11,85 eurot/kuus ning arve osas väljastatakse ühisarve. Kõnealusel pakettis (Imatra Püsiv roheline) puudub ka kuutasu ja ettemaksu nõue.

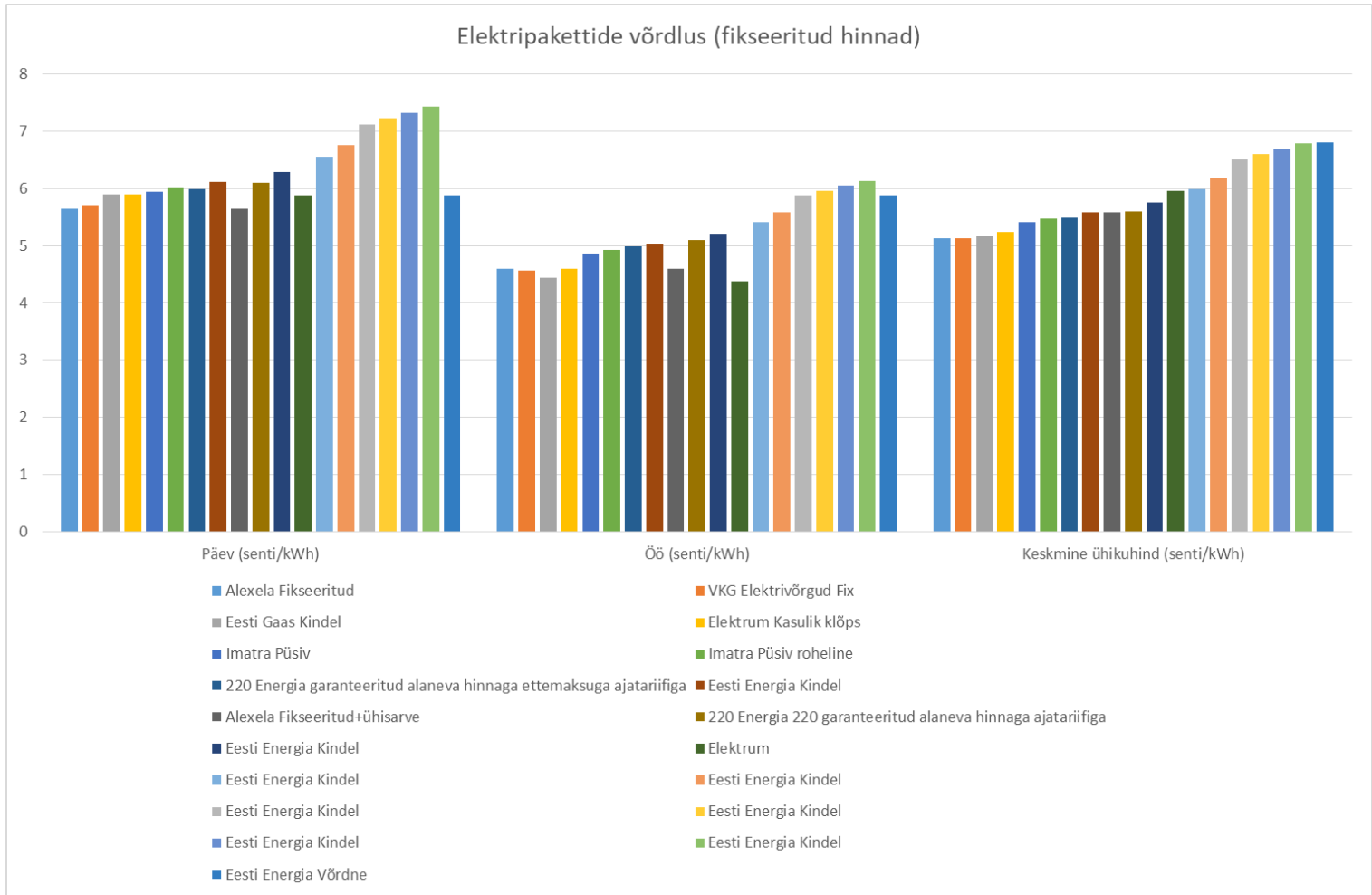
Fikseeritud hinnaga paketiga saab elektrihinna fikseerida 6 kuni 36 kuuks – sel perioodil on igal kuul elektri kilovatt-tunni hind arvel sama.

Tabel 7. Elektrimüjate fikseeritud pakettide võrdlus

Eeldused														
Hinna tüüp	FIKSEERITUD													
Päevane tarbimine	50%													
Öine tarbimine	50%													
Tarbimine aastas	2600 kWh													
Katkestamistasu	Ei													
														
	Alexela	VKG Elektrivõrgud	Eesti Gaas	Elektrum	Imatra	Imatra	220 Energia	Eesti Energia	Alexela	220 Energia	Eesti Energia	Elektrum	Eesti Energia	Eesti Energia
	Fikseeritud	Fix	Kindel	Kasulik klõps	Püsiv	Püsiv roheline	garanteeritud	Kindel	Fikseeritud+	220 garanteeritud	Kindel		Kindel	Kindel
Lepingu kestvus (kuud)	12	12	36	35	12	12	12	36	12	12	36	35	24	24
Tootmisviis (roheline)						1					1			1
Tootmisviis (tavaline)	1	1	1		1		1	1	1	1			1	
Tootmisviis (kombineeritud)				1								1		
Päev (senti/kWh)	5,65	5,70	5,90	5,89	5,94	6,01	5,99	6,11	5,65	6,09	6,29	5,87	6,55	6,76
Öö (senti/kWh)	4,59	4,56	4,44	4,59	4,86	4,93	4,99	5,04	4,59	5,09	5,20	4,38	5,41	5,58
Keskmine ühikuhind (senti/kWh)	5,12	5,13	5,17	5,24	5,40	5,47	5,49	5,58	5,58	5,59	5,75	5,95	5,98	6,17
Kuus keskmiselt (€/kuus)	11,09	11,12	11,20	11,35	11,70	11,85	11,90	12,08	12,09	12,11	12,45	12,89	12,96	13,37
Kuutasu (€/kuus)	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1,79	0	0
Ühisarve	0	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1
Ettemaks	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Märkus: andmed seisuga juuni 2018

Fikseeritud paketid (hinnad)

Joonis 8. Elektrimüüjate fikseeritud pakettide võrdlus. Märkus: andmed seisuga juuni 2018

Joonisel 8 on illustreeritud erinevate elektrimüüjate poolt pakutavate pakettide hinnad päeva ja öö lõikes. Siinkohal tuleks paketi valikul silmas pidada, et lisaks madalale öö/päev elektri hinnale tuleb jälgida ka teisi hinda mõjutavaid asjaolusid. Ilmekaks näiteks on Elektrum Eesti OÜ (joonisel 8 tumerohelisega) pakett, kus öö ja päeva elektri hinnad on küll ühed madalamad, kuid tulenevalt kuutasust (vt joonis 8) kujuneb keskmine ühikuhind eespool kirjeldatud tarbimistingimuste puhul (2600 kWh-se aastatarbimise puhul) siiski keskmiseks.

Börsipaketid (üldkokkuvõte)

Börsihindade alusel koostatud tabel 8 illustreerib ülevaatlikult kõigi börsihinnaga pakettide olulisemaid parameetreid. Tabelilt 8 on näha, et keskmine ühikuhind (senti/kWh) on heas korrelatsioonis kuus keskmiselt (€/kuus) maksmisele kuuluva summaga. Siinkohal tuleb silmas pidada, et tulp „Kuus keskmiselt (€/kuus)“ on arvutatud samadel eeldustel kui „Fikseeritud pakettide“ võrdluses: päevane ja öine tarbimine jaguneb ööpäevas võrdselt (so 50%/50%) ja aastane tarbimine on 2600 kWh.

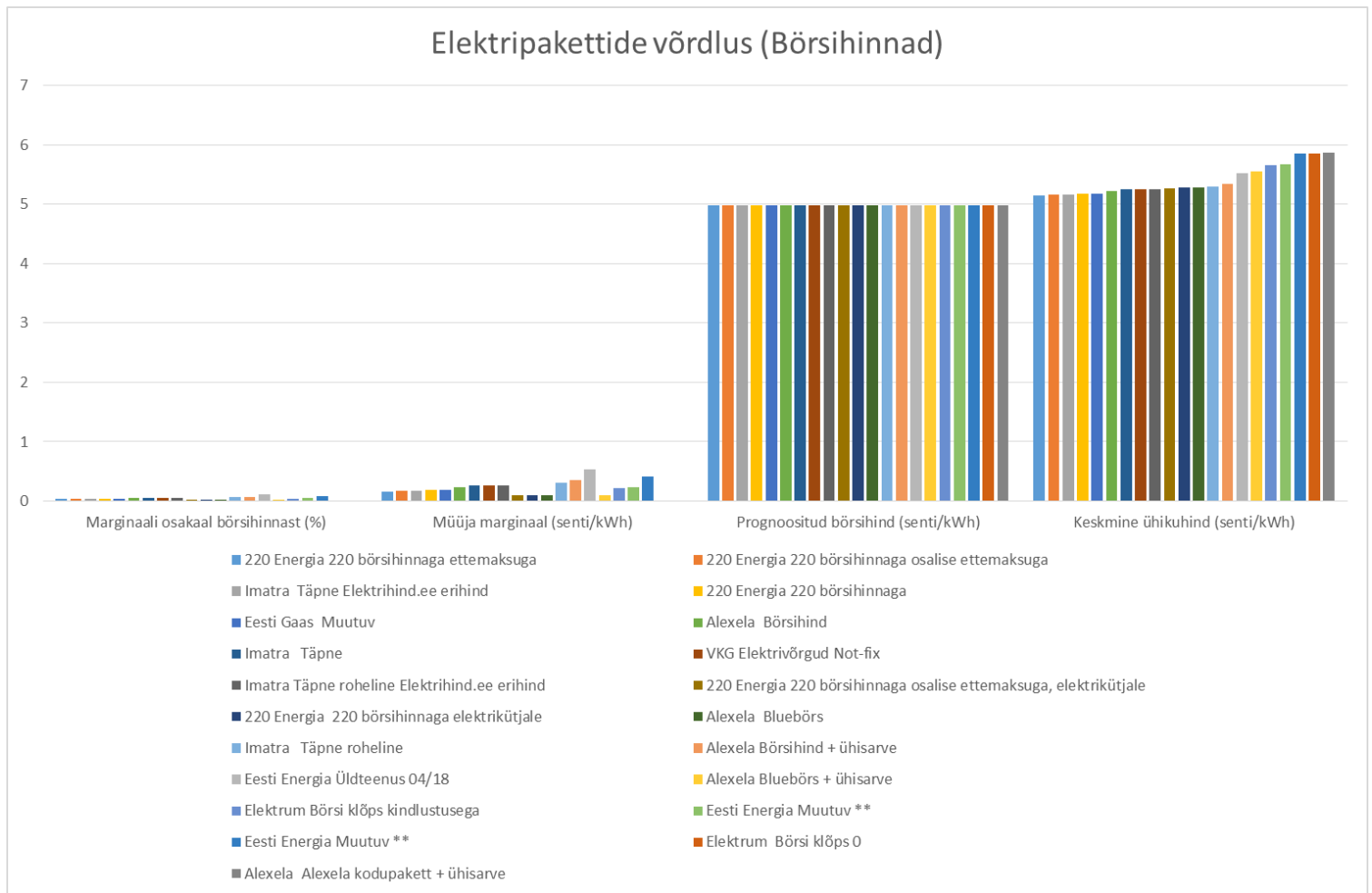
Ühikuteta tulbad (st tootmisviis, ühisarve ja ettemaks) näitavad üksnes nende olemasolu vastavas pakettis (kui tulp puudub, siis vastav pakett seda võimalust ei paku). Jooniselt 10 selgub, et koostamise hetkel oli näiteks kõige odavam tavalise tootmisviisiga börsipakett keskmise ühikuhinnaga 5,15 senti/kWh, kusjuures kuus keskmiselt kujunes hinnaks 11,15 eurot/kuus, kuid arve osas ühisarvet ei väljastata (st võrguteenuste arve laekub võrguettevõtjalt ja elektriarve saadetakse elektrimüüja poolt). Kõnealuses pakettis (220 börsihinnaga ettemaksuga) puudub kuutasu, kuid sisaldab ettemaksu nõuet. Elektrimüüja marginaal on 0,164 senti/kWh, moodustades üksnes 3% ühikuhinnast.

Tabel 8. Elektrimüüjate börsi pakettide võrdlus

Eeldused																	
Hinna tüüp	BÖRSI																
Päevane tarbimine	50%																
Öine tarbimine	50%																
Tarbimine aastas	2600 kWh																
Lepingu kestvus	Tähtajatu																
Katkestamistasu	Ei																
					Eesti Gaas AS										Eesti Energia AS		
	220 Energia	220 Energia	Imatra	220 Energia	Eesti Gaas	Alexela	Imatra	VKG Elektrivõrgud	Imatra	220 Energia	220 Energia	Alexela	Imatra	Alexela	Eesti Energia	Alexela	Elektrum
	220 börsihinnaga ettemaksuga	220 börsihinnaga osalise ettemaksuga	Täpne Elektrihiid.ee erihind	220 börsihinnaga	Muutuv	Börsihind	Täpne	Not-fix	Täpne roheline Elektrihiid.ee erihind	220 börsihinnaga osalise ettemaksuga, elektrikütjale	220 börsihinnaga elektrikütjale	Bluebörs	Täpne roheline	Börsihind + ühisarve	Üldteenus 04/18	Bluebörs + ühisarve	Börsi klõps kindlustusega
Tootmisviis (roheline)									1				1				
Tootmisviis (tavaline)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		1	1		
Tootmisviis (kombineeritud)												1					1
Marginaali osakaal börsihinnast (%)	3%	4%	4%	4%	4%	5%	5%	5%	5%	2%	2%	2%	6%	7%	11%	2%	4%
Müüja marginaal (senti/kWh)	0,164	0,179	0,180	0,189	0,190	0,240	0,270	0,270	0,270	0,099	0,100	0,100	0,310	0,360	0,538	0,100	0,220
Prognoositud börsihind (senti/kWh)	4,98	4,98	4,98	4,98	4,98	4,98	4,98	4,98	4,98	4,98	4,98	4,98	4,98	4,98	4,98	4,98	4,98
Keskmine ühikuhind (senti/kWh)	5,15	5,16	5,16	5,17	5,17	5,22	5,25	5,25	5,25	5,26	5,28	5,28	5,29	5,34	5,52	5,55	5,66
Kuus keskmiselt (€/kuus)	11,15	11,19	11,19	11,21	11,21	11,32	11,38	11,38	11,38	11,39	11,44	11,45	11,47	11,58	11,96	12,02	12,26
Kuutasu (€/kuus)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,38	0,42	0,43	0,00	0,00	0,00	1,00	0,98
Ühisarve (Jah=1, Ei =0)	0	0	1	0	1	0	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1
Ettemaks (Jah=1, Ei =0)	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
			NB! Ainult Elektrihiid.ee-s						NB! Ainult Elektrihiid.ee-s								Sisaldab kodutehnika kindlustust

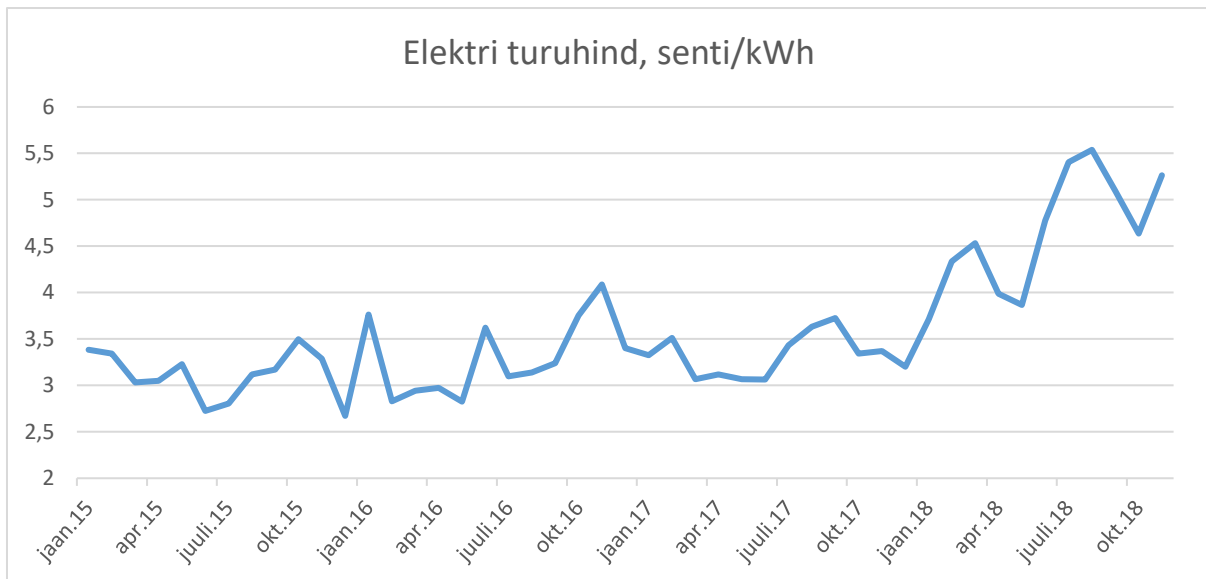
Märkus: andmed seisuga juuni 2018

Börsipaketid (hinnad, s/kWh)

Joonis 10. Elektrimüüjate elektrihinna börsi pakettide võrdlus. Märkus: andmed seisuga juuni 2018

Üksnes börsihinnal põhineva paketiiga on kliendil võimalik saada kasu elektribörsi soodushinnaga perioodidest, kuid samas peab olema valmis ka kallimateks hinnaperioodideks. Sellises paketiis sõltub elektrihind täielikult elektri börsihinnast, mis on pidevas muutumises. Börsipaketiis on elektrihinna aluseks turuhind ning sellest tulenevalt see ka muutub pidevalt (vt joonis 11). Börsipaketi elektrilepingus lepatakse kokku müüjimarginaal, mis lisandub börsihinnale.

Joonis 11. Eesti hinnapiirkonna turuhind perioodil 01.2015 – 11.2018

Proгноositud börsihind (4,98 senti/kWh) on indikatiivne ja arvutatud elektri.ee poolt. Arvutusmetoodika arvestab eelmise kuu faktilist börsihinda, lepingu kehtivusperioodi, ajaloolist keskmist hinda ja hooajalist kõikumist (Eesti turu statistika pärineb Nord Pool börsilt alates november 2010. aastast). Börsipakettide võrdlemiseks fikseeritud ja kombineeritud pakettidega arvestatakse keskmise kuutasu arvutamiseks järgmise 12 kuu prognoositud börsihinda. Pakettide arvutusmetoodika ja erinevate metoodikate võrdluse ja näitajatega saab tutvuda veebis (vt [linki](#)).

Jooniselt 10 on näha, et elektrimüüjate müügitarv on madal, kõikides vahemikus 0,164 kuni 0,538 senti/kWh, moodustades börsihinnast 2-7%, vaid Eesti Energia AS üldteenuse puhul ulatus see näitaja 11%-ni.

6. Elektrituru võrdlus teiste riikidega

Konkurentsiamet vaatas missuguseid elektri jaeturu-uuringuid või aruandeid on teinud Euroopa regulaatorite ühendused CEER (Council of European Regulators, eesti keeles Euroopa Regulaatorite Nõukoda) ja ACER (Agency for the Cooperation of Energy Regulators, eesti keeles Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet). 2017. aastal valmis ACER/CEER-I aastaaruanne⁶ elektrienergia ja gaasi siseturu järelevalve tulemuste kohta 2016. aastal. Nimetatud aruanne käsitleb mitmeid tarbijate õigustega seotud teemasid nagu elektrienergia katkestamine mitte maksmisel, arvel olev informatsioon, kauglugemisseadmed, tarbijate valikud arvete maksmisel, võrdlusportaalid, müüja vahetamiseks kuluv aeg ja kaebused.

⁶ ACER/CEER. Annual Report on the Results of Monitoring the Internal Electricity and Gas Markets in 2016, Consumer Protection and Empowerment Volume. October 2017
https://www.acer.europa.eu/Official_documents/Acts_of_the_Agency/Publication/Market%20Monitoring%20Report.%20CONSUMER%20PROTECTION%20AND%20EMPOWERMENT.pdf

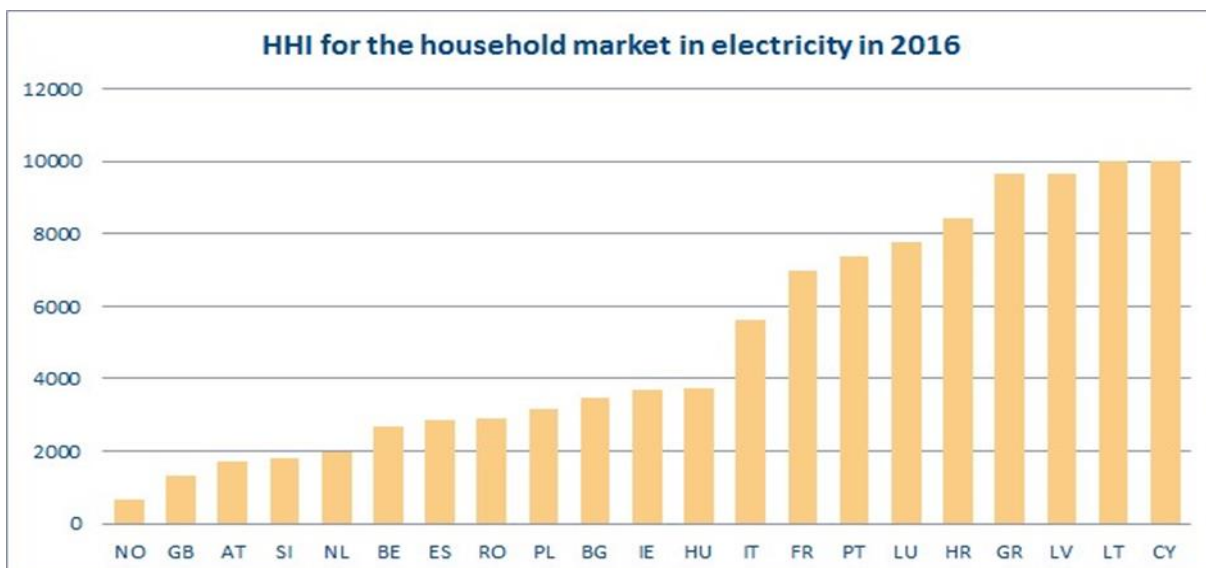
Käesoleva aruandega haakub võrdlusportaalide teema. Võrdlusportaalid võivad olla oluliseks vahendiks tarbijatele asjakohase ja läbipaistva teabe saamiseks. Samas peab pakutav teave olema selge ja usaldusväärne ning andma ka täiendavat teavet, et aidata tarbijal orienteeruda ja mõista elektriturgu. Jooniselt 11 on näha, et enamus Euroopa Liidu riikides on olemas usaldusväärsed võrdlusportaalid. Mitmetes suurtes riikides on rohkem kui kolm võrdlusportaali. Enamikes riikides, kus on 1-3 võrdlusportaali haldavad võrdlusportaale kas regulaatorid, Tarbijakaitseametid või eraomandis olevad ettevõtjad, et aidata tarbijatel teha paremini oma valikuid elektriturul.

Joonis 11. Usaldusväärsete võrdlusportaalide arv liikmesriikides 2016. aastal

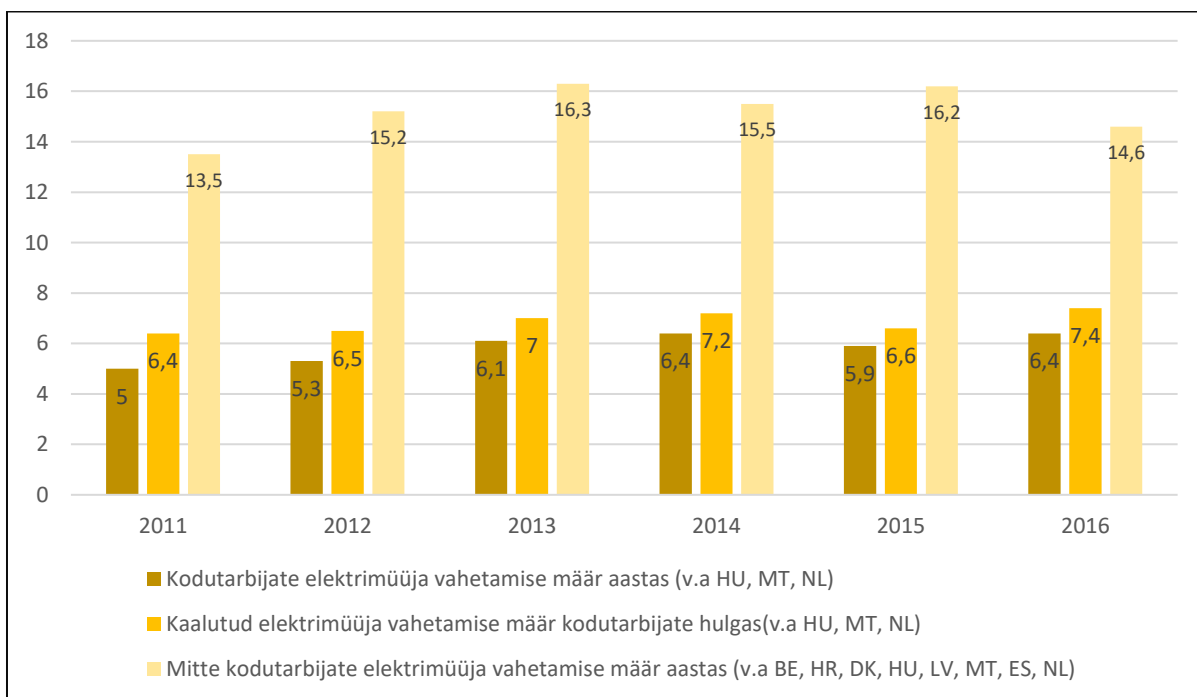
Samal ajal valmis ka CEER aruanne⁷ jaeturu järelevalve kohta. Käesoleva aruandega haakub HHI indeksi teema. Nagu eespool oli kirjas, siis HHI näitab kontsentratsiooni taset turul ja arvutatakse kõigi turul tegutsevate ettevõtjate turuväljavaadete summana. Alltoodud jooniselt 12 on näha, et 21-st riigist vaid 5-1 on HHI alla 2000, mis näitab kodumajapidamiste turul madalat kontsentratsiooni. Mitmel riigil on HHI 10 000 või peaaegu 10 000, mis vastavalt HHI tõlgendusele tähendaks, et turul on ainult üks tarnija, mistõttu see turg on väga kontsentreeritud st ilma igasuguse konkurentsita. Kodutarbijate jaemüügi elektriturg on väga kontsentreeritud ka paljudes teistes riikides, kus HHI väärtused on vahemikus 3000 kuni 8000. Eesti HHI indeks on 3573. See näitab, et võrreldes teiste riikidega jääb Eesti pigem madala kontsentratsiooniga riikide hulka, lisaks nagu juba eelpooltoodud võib Eesti turgu pidada suhteliselt hästi toimivaks just müüja vahetuse protsessi sujuvuse tõttu.

⁷ CEER Report. Retail Markets Monitoring Report. 21 November 2017 <https://www.ceer.eu/documents/104400/-/56216063-66c8-0469-7aa0-9f321b196f9fTäna registreeritud dokumendid>

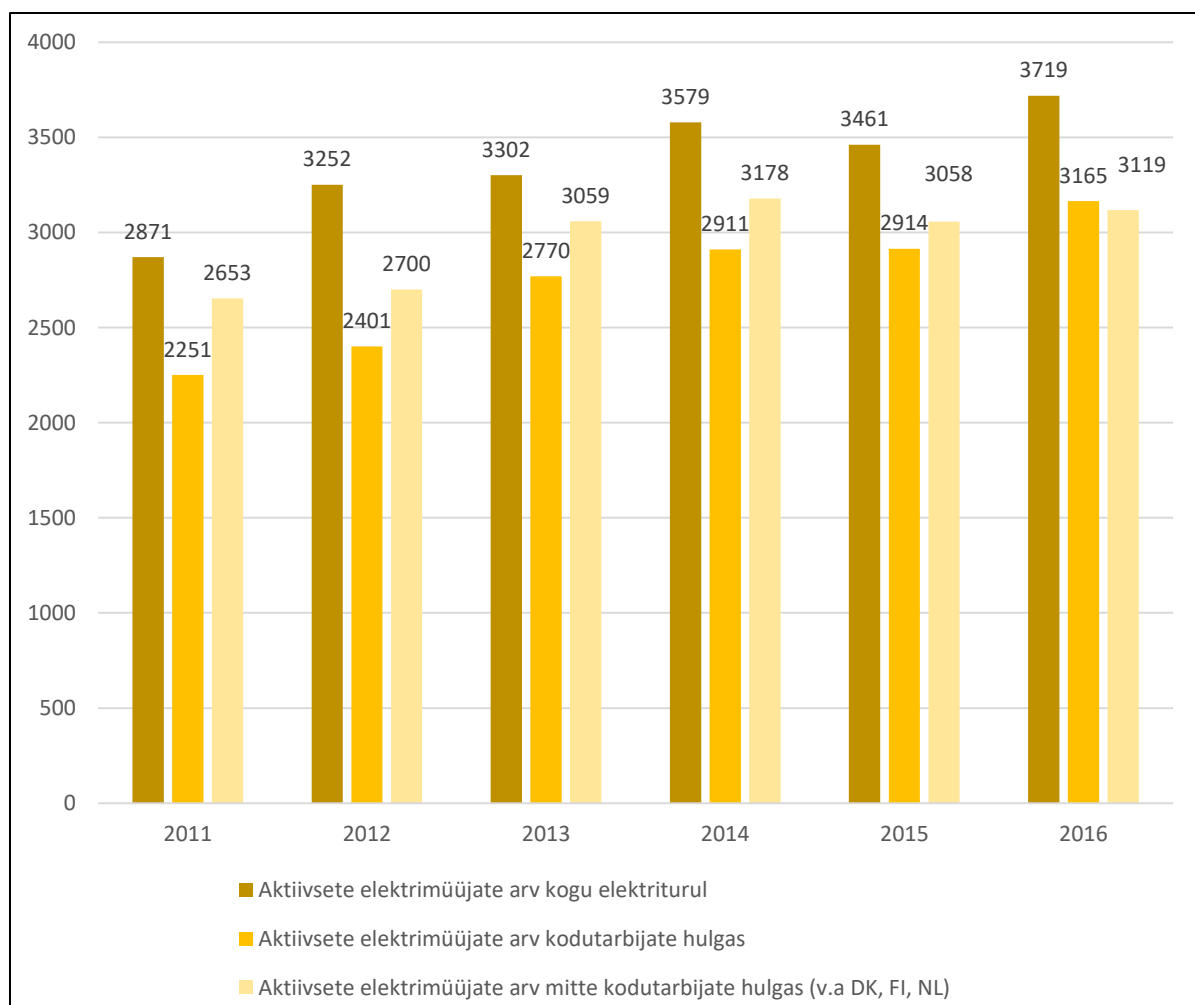
Joonis 12. Kodutarbijate HHI indeks elektriturul valitud riikides

CEER aruandes on vaadeldud mitu protsenti kodutarbijatest kui ka mitte kodutarbijatest on vahetanud elektrimüüjat aastatel 2011 kuni 2016. Selleks on Euroopa Liidu liikmesriikide andmed summeeritud. Jooniselt 13 on näha, et elektrimüüjate vahetamise määr mõlemas grupis on aastate jooksul tõusnud, kuid mitte märkimisväärselt. Mittekodutarbijate keskmine elektrimüüjate vahetamise määr on kõrgem kodutarbijate vahetamise määrast, mis võib olla põhjustatud tööstustarbijate kõrgemast säästupotentsiaalist. Eestis on elektrimüüja vahetamine jaeturul olnud aastatel 2013-2017 stabiilne, 3%-5% ulatuses, mis jääb veidi alla Euroopa liikmesriikide keskmisele. Eesti kodutarbijate elektrimüüja vahetamise määr on toodud tabelis 4.

Joonis 13. Elektrimüüja vahetamise määr jaeturul protsentides

CEER aruandes on vaadeldud ka aktiivsete elektrimüüjate arvu elektriturul. Jooniselt 14 on näha, et aktiivsete elektrimüüjate koguarv, kes pakuvad teenust nii kodutarbijatele kui ka mitte-kodutarbijatele Euroopa riikides, on aastatel 2011-2016 kasvanud 2871-st 3719-ni. See teeb kasvuks 29,5% ning keskmiseks aastaseks kasvumääraks 4,9%. Sarnane areng on toimunud ka kodutarbijatele teenust pakkuvate aktiivsete elektrimüüjatega. Nende koguarv suurenes 2 251-st 3155-ni aastatel 2011 kuni 2016. See teeb kasvuks 40,6% ning keskmiseks aastaseks kasvumääraks 6,7%. Seega võib järeldada, et elektriturul toimuvad muudatused Euroopa Liidus (turu liberaliseerimine, turule sisenemise tõkked, hinnaga seotud muudatused) on olnud soodsad elektrimüüjatele.

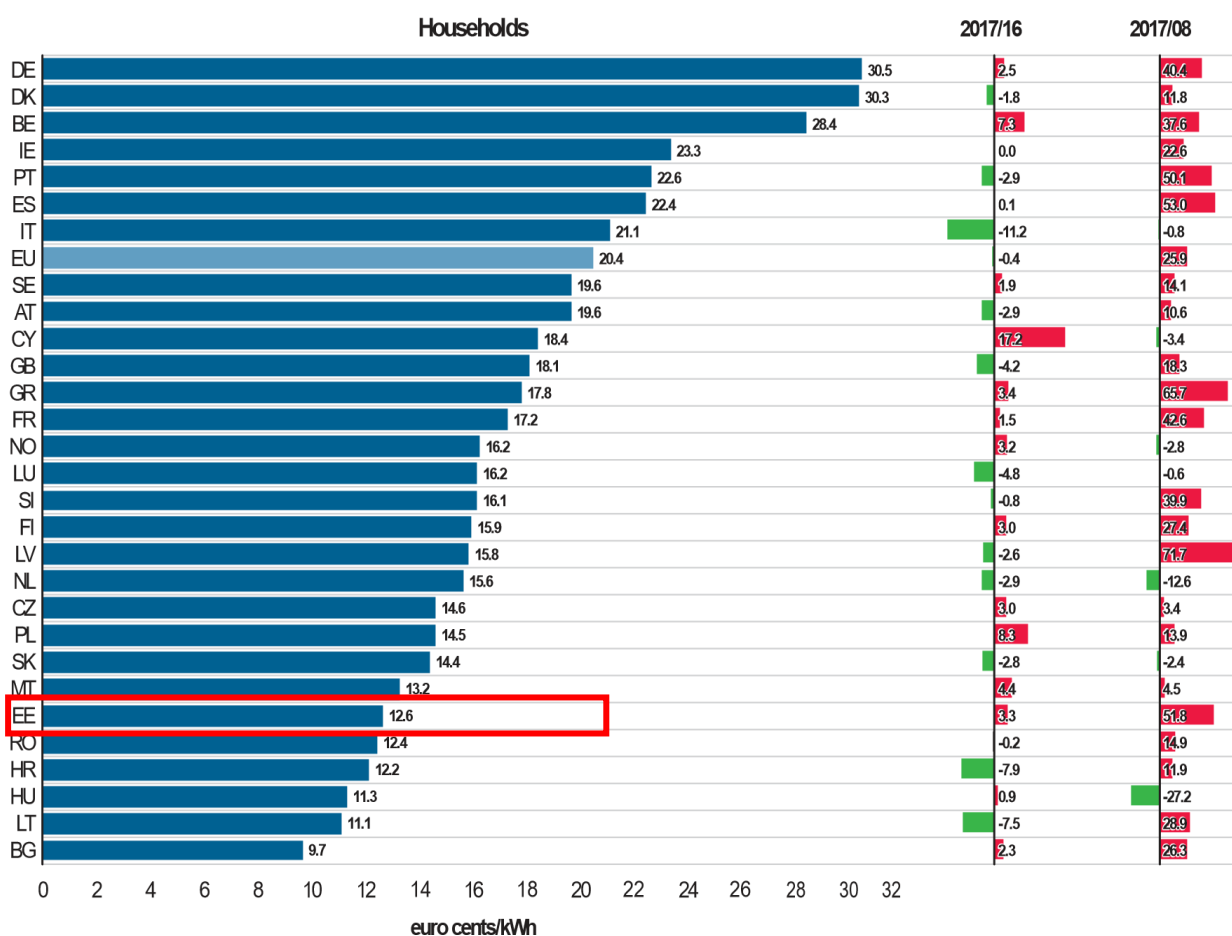
Joonis 14. Aktiivsete elektrimüüjate arv elektriturul aastatel 2011-2016

2018. aastal valmis ACER/CEER-l aastaaruanne⁸ elektrienergia ja maagaasi siseturu järelevalve tulemuste kohta 2018. aastal, mis annab hinnangu kodumajapidamiste ja tööstuse

⁸ ACER/CEER. Annual Report on the Results of Monitoring the Internal Electricity and Gas Markets in 2017, Electricity and Gas Retail Markets. Volume. September 2018

https://www.acer.europa.eu/Official_documents/Acts_of_the_Agency/Publication/ACER%20Market%20Monitoring%20Report%202017%20-%20Electricity%20and%20Gas%20Retail%20Markets%20Volume.pdfTäna registreeritud dokumendid

energia jaemüügi hindade tasemele ja suundumustele Euroopa Liidu (EL) liikmesriikides ja energiaühenduse lepinguriikides.

Joonis 15. ELi liikmesriikide ja Norra 2017. aasta kodumajapidamiste lõplikud elektrihinnad (sent/kWh) ja muudatused võrreldes 2016. ja 2008. aastaga (%).

Nii nagu varasematelgi aastatel olid nii kodumajapidamiste kui ka tööstustarbijate elektri jaehinnad Euroopas jätkuvalt väga erinevad, kajastades riiklike energia- ja maksupoliitika erisusi. Kodumajapidamiste tarbijate hinnad on kõige kõrgema hinnaga liikmesriikides endiselt enam kui kolm korda kõrgemad kui madalama hinnaga liikmesriikides.

Aruandes on jõutud järeldusele, et elektri hulgemüügi hindade langemine ning madalamad elektrienergia maksud on aidanud kõige enam kaasa kodutarbijate madalamate hindade uuele suundumusele. Aastatel 2015 –2017 vähenes elektrienergia jaehindade energiakomponendi osakaal lõplikes jaehindades 37%-lt 35%-le. Lisaks vähenes maksude osakaal lõpphinnas esimest korda, 25%-lt 2016. aastal 23%-le 2017. aastal. Eestis oli 2017. aastal elektrienergia osakaal kodutarbijate lõpphinnas 29%. Samal ajal oli ka maksude osakaal 29% (aktsiis, taastuvenergiatasu, käibemaks).

7. Konkurentsiameti soovitus

Vastavalt ELTS § 93 lg 6 punktile 18 jälgib Konkurentsiamet turu avamise ja konkurentsitaset, sealhulgas elektribörsi ja kodutarbijatele määratud hindu ning avaldab vähemalt kord aastas soovitusi kodutarbijatele müüdava elektrienergia hinnakujunduse kohta. Tulenevalt ELTS 93 lg 6 punktist 18 annab Konkurentsiamet omapoolsed soovitusid.

Peatükis 5.2 vaadeldud Elektrihind.ee poolt arvatud hind on indikatiivne, sest tegelik hind ei ole teada. Elektrihind.ee arvutusmetoodika arvestab eelmise kuu faktilist börsihinda, lepingu kehtivusperioodi, ajaloolist keskmist hinda ja hooajalist kõikumist.

Kuna käesoleva uuringu ajaks on ajaloolised hinnad teada, kasutab amet omapoolse hinnangu andmisel päev-ette börsihinna 12 kuu teadaolevaid andmeid (elektrihinna aluseks Nord Pool Eesti piirkonna hinnad ajavahemikus 01.07.17-31.06.18) ja Elektrihind.ee hinnamarginaale.

Tabel 9. Odavamate börsipakettide elektrihinna võrdlused kuude lõikes

Eeldused

Hinna tüüp **BÖRSIHINNAL PÕHINEVAD PAKETID**

Päevane tarbimine	50%
Öine tarbimine	50%
Tarbimine aastas (kWh)	2600

					Eesti Gaas AS	
	2018	2017	220	Imatra "Täpne	220	Eesti Gaas
	Börsihind	Börsihind	"börsihinnaga	Elektrihind.ee	"börsihinnaga"	"Muutuv"
	(senti/kWh)	(senti/kWh)	ettemaksuga"	erihind"		
Jaanuar	3,711		10,00 €	10,04 €	10,06 €	10,06 €
Veebruar	4,336		11,63 €	11,66 €	11,68 €	11,69 €
Märts	4,532		12,14 €	12,17 €	12,19 €	12,19 €
Aprill	3,988		10,72 €	10,76 €	10,78 €	10,78 €
Mai	3,866		10,41 €	10,44 €	10,46 €	10,46 €
Juuni	4,779		12,78 €	12,82 €	12,83 €	12,84 €
Juuli		3,433	9,28 €	9,32 €	9,34 €	9,34 €
August		3,634	9,80 €	9,84 €	9,86 €	9,86 €
September		3,727	10,05 €	10,08 €	10,10 €	10,10 €
Oktoober		3,343	9,05 €	9,08 €	9,10 €	9,10 €
November		3,37	9,12 €	9,15 €	9,17 €	9,17 €
Detsember		3,202	8,68 €	8,72 €	8,73 €	8,74 €
Aasta keskmine			10,30 €	10,34 €	10,36 €	10,36 €
Aastas KOKKU*			123,66 €	124,07 €	124,31 €	124,33 €

* Iga paketi elektrihinna maksumused on arvatud koos käibemaksuga, need ei sisalda võrguteenuse, aktsiisi ja taastuvenergia tasu. Arvutustes on võetud igakuise maksumuse määramisel eelduseks, et kogu aastatarbimine jaguneb kõikide kuude lõikes võrdselt. Iga börsipaketi "Müüja marginaal" on esitatud tabelis 8.

Tabel 10. Odavamate fikseeritud pakettide elektrihinna võrdlused kuude lõikes

Eeldused

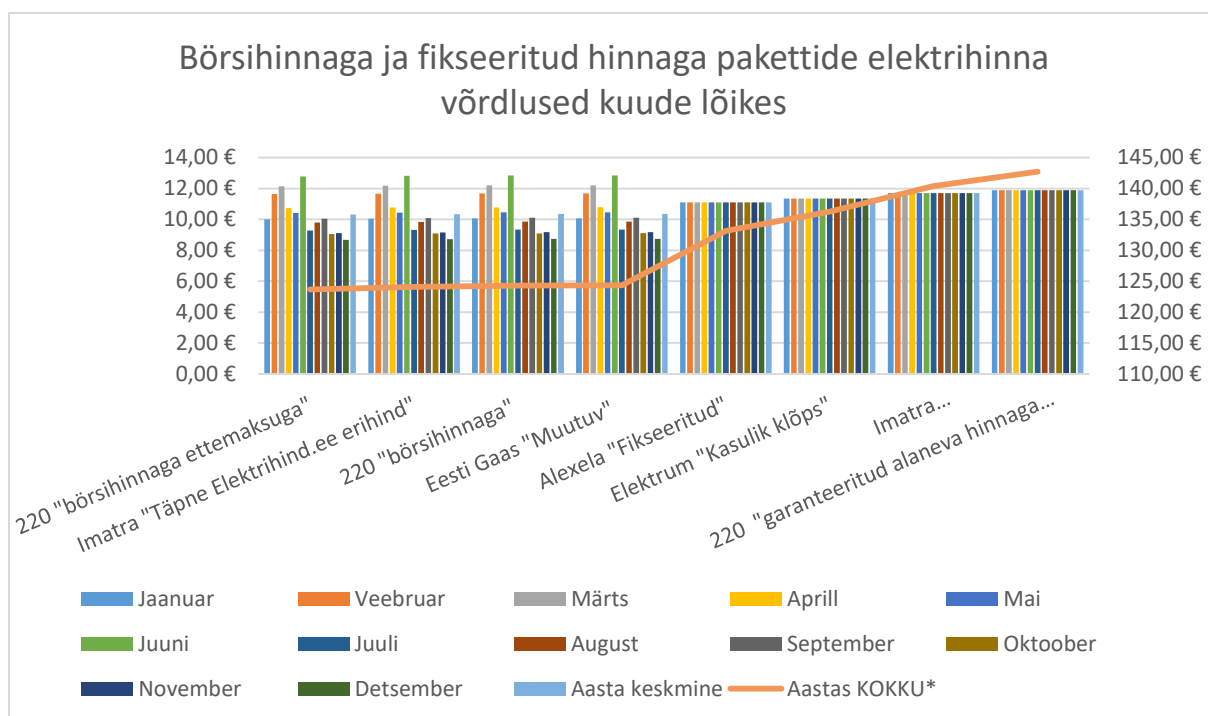
Hinna tüüp	FIKSEERITUD HINDADEL PÕHINEVAD PAKETID
Päevane tarbimine	50%
Öine tarbimine	50%
Tarbimine aastas (kWh)	2600

	Alexela "Fikseeritud"	Elektrum "Kasulik klõps"	Imatra "Püsiv"	220 "garanteeritud alaneva hinnaga ettemaksuga ajatariifiga"
Jaanuar	11,09 €	11,35 €	11,70 €	11,90 €
Veebruar	11,09 €	11,35 €	11,70 €	11,90 €
Märts	11,09 €	11,35 €	11,70 €	11,90 €
Aprill	11,09 €	11,35 €	11,70 €	11,90 €
Mai	11,09 €	11,35 €	11,70 €	11,90 €
Juuni	11,09 €	11,35 €	11,70 €	11,90 €
Juuli	11,09 €	11,35 €	11,70 €	11,90 €
August	11,09 €	11,35 €	11,70 €	11,90 €
September	11,09 €	11,35 €	11,70 €	11,90 €
Oktoober	11,09 €	11,35 €	11,70 €	11,90 €
November	11,09 €	11,35 €	11,70 €	11,90 €
Detsember	11,09 €	11,35 €	11,70 €	11,90 €
<i>Aasta keskmine</i>	<i>11,09 €</i>	<i>11,35 €</i>	<i>11,70 €</i>	<i>11,90 €</i>
Aastas KOKKU	133,12 €	136,24 €	140,40 €	142,74 €

* Iga paketi elektrihinna maksumused on arvatud koos käibemaksuga, need ei sisalda võrguteenuse, aktsiisi ja taastuenergia tasu. Arvutustes on võetud igakuise maksumuse määramisel eelduseks, et kogu aastatarbimine jaguneb kõikide kuude lõikes võrdselt. Iga fikseeritud paketi "Päev" ja "Öö" hind on esitatud tabelis 7.

Kui võtta arvutuste aluseks uuringu ajal (2018 juuni) kõige odavam kehtinud fikseeritud pakett Alexela „Fikseeritud“ (leping 12 kuud, päeva tariif 5,65 senti/kWh ja öö tariif 4,59 senti/kWh) ning börsi pakett 220 „börsihinnaga ettemaksuga“ (leping tähtajatu, marginaal 0,164 senti/kWh ja elektri hinna aluseks Nord Pool Eesti piirkonna 01.07.17-31.06.18 hinnad) ja tarbimine 2600 kWh aastas ning päevane ja öine tarbimine on sama, siis arvutuste tulemusel selgub, et fikseeritud paketi aastane kogukulu on 133,12 eurot ja börsi paketi aastane kogukulu on 123,66 eurot (vt tabel 9 ja 10). Seega lihtsa võrdluse tulemusena selgub, et börsi pakett on tarbijale soodsam, kui fikseeritud pakett.

Joonis 16. Börsi- ja fikseeritudhinnaga pakettide elektriinna võrdlused

Eelnevat kinnitab ka joonis 16, millest nähtub, et börsihinnaga pakettide (esimesed neli tulpa) aasta keskmine maksumus kujunes madalamaks, kui fikseeritud pakettide (neli viimast tulpa) hind. Aasta keskmist hinda illustreerib joonisel 16 oranž joon (väärtused paremal teljel).

Kuigi fikseeritud elektriinna paketi puhul hinnakõikumised kilovatt-tunni hinda ei mõjuta ning kokkulepitud hind lepinguperioodil ei muutu, siis **ajaloolised hinnad näitavad, et vaadeldaval perioodil (01.07.17-31.06.18) kujunesid börsihinnaga pakettid soodsamaks kui fikseeritud hinnaga pakettid.** Börsi- ja fikseeritud pakettide valikul tuleb tarbijatel silmas pidada, et ajalooliste hindade (sh elektrimüüjate hinnamarginaalide) alusel ei saa teha ühest järeldust tulevikus kehtestataivate hindade ja hinnamarginaalide või nende suhtelise hinnaerinevuse osas.

Konkurentsiamet toob välja, et elektriinna võrdlusportaalides Elektriind.ee ja Energiaturg.ee ei kajastu kõigi müüjate elektripakettide hinnad, kust tarbija saaks võrrelda kõikide müüjate pakettide hindu omavahel. **Konkurentsiamet on arvamisel, et kuigi müüjate poolt oma andmete esitamine võrdlusportaalidele on vabatahtlik, siis oleks mõistlik, kui kõikide elektrimüüjate pakettide hinnad oleksid Elektriind.ee ja Energiaturg.ee üleval.** Avalikustatud elektriinnad toovad turule suurema läbipaistvuse ja tarbijal on sel juhul võimalik võrrelda kõikide elektrimüüjate elektripakette korraka ja valida enda jaoks sobiv.

Kokkuvõte

Uuringust selgub, et alatest turuavanemist 2013. aastal on elektrimüüjate arv kasvanud. Kui 2012. aastal oli iseseisvaid elektrimüüjaid 4, siis 2017. aastaks on elektrimüüjate arv kasvanud 16-ni. Tänu elektriturul avanemisele on lisandunud uusi elektrimüüjaid, mis on suurendanud konkurentsi elektriturul ja on andnud rohkem võimalusi tarbijatele valida endale sobivaim müüja ja elektri hinnapakett.

Suurim elektrimüüja jaeturul Eesti Energia AS-il omades 57% turuosa 2017. aastal. Üldteenuse müügimaht on samuti kõige suurem Eesti Energia AS-il, kus turuosakaal moodustab 77%. HHI indeks on Eesti turul 3573, mis näitab, et turg on väga kontsentreeritud, kuid elektrimüüja vahetamine on lihtne, millega võib öelda, et elektriturg toimub. Eesti suurimal turuosalisel Eesti Energia AS on turu avanedes vähenenud turuosa 27% võrra. Elektrimüüja vahetamine aastatel 2013-2017 on olnud küllaltki stabiilne varieerudes 3%-5% vahel.

Elektriturul küsitlusest selgus, et valdav osa (90%) oma majapidamises elektriteemaga tegelevatest Eesti elanikest on teadlikud sellest, et elektriturg on avatud. Küsitlusest selgus, et elanikud on valinud endale ise elektrimüüja peamiselt hinna tõttu (64% elektrimüüjat valinud/vahetanud elanikest nimetas seda vähemalt ühe põhjusena). 82% elektripakkuja valikuga/vahetamisega kokku puutunud elanikest iseloomustab vahetusprotsessi positiivselt. Elektrimüüja valimata/vahetamata jätnud elanike enimmimetatud põhjuseks on see, et eelmise/olemasolevaga on mugav ja hea (42%). Elanikud tunnevad enim puudust infost, mis aitaks neil aru saada elektrihinnast üldiselt ning ka võrrelda pakkujate hindu. Täpsemalt, puudulikuks nimetatakse infot elektri lõpphinna ja hinna kujunemise osas.

Elektrimüüjate poolt pakutavad paketid jagunevad suuremalt jaolt kolmeks - börsihinnal põhinevad paketid, fikseeritud ajavahemikuks sõlmitud paketid ja kombineeritud paketid. Võrdlusportaalis olevate fikseeritud ja börsi elektrihinna pakettide analüüsis selgus, et fikseeritud kuutasudega pakettidel on päeva ja öö hind madalam, kui teistel pakettidel, kuid sellele vaatamata ei jää need paketid kuu keskmise hinna osas madalamaks, kui teised paketid. Börsihinnal põhineva paketi kliendil võimalik saada kasu elektribörsi soodushinnaga perioodidest, kuid samas peab olema valmis ka kallimateks hinnaperioodideks. Sellises paketi sõltub elektrihind täielikult elektri börsihinnast, mis on pidevas muutumises. Elektrimüüjate börsihinna marginaali suurusest saab järeldada, et need on pigem madalad, mis näitab, et turg toimib ning tarbijatel on valikuvõimalusi. Konkurentsiamet analüüsis, et vastavalt ajaloolistele elektri turuhindadele kujunevad börsihinnaga paketid soodsamaks, kui fikseeritud hinnaga paketid.

Enamus Euroopa Liidu riikides on olemas usaldusväärsed võrdlusportaali. Mitmetes suurtes riikides on rohkem kui kolm võrdlusportaali. Enamik riikides, kus on 1-3 võrdlusportaali haldavad võrdlusportaale kas regulaatorid, tarbijakaitseametid või eraomandis olevad ettevõtjad, et aidata tarbijatel teha paremini oma valikuid elektriturul. Kodutarbijate jaemüügi elektriturg on väga kontsentreeritud nii Eestis kui ka paljudes teistes EL riikides, kus HHI väärtused on vahemikus 3000 kuni 8000. Aktiivsete elektrimüüjate arv Euroopa elektriturul on kasvanud aastatel 2011-2016, millest võib järeldada, et muudatused EL (turu liberaliseerimine, turule sisenemise tõkked, hinnaga seotud muudatused) on olnud soodsad elektrimüüjatele.